

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W II KWARTALE 2009 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzonego w II kwartale 2009 r. W każdym wylosowanym mieszkaniu badane były osoby w wieku 15 lat i więcej. Z niewielkim uproszczeniem można powiedzieć, że kwortalne wyniki badania ustala się jako średnie wyników z 13 tygodni danego kwartału i uogólnia na populację generalną.

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych) przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Szczegółowe uwagi metodologiczne można znaleźć w publikowanej przez GUS Kwartalnej informacji o aktywności ekonomicznej ludności na stronie internetowej http://www.stat.gov.pl/gus/praca_ludnosc_PLK_HTML.htm, w publikacji *Aktywność ekonomiczna ludności Polski* lub w Kwartalnej informacji o rynku pracy.

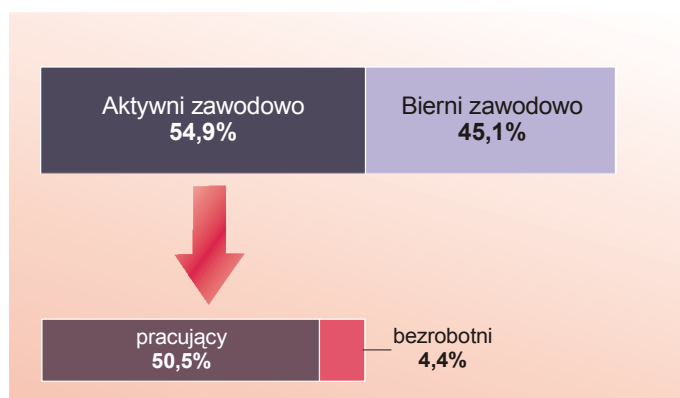
Uwagi: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Aktywni zawodowo

Według danych BAEL w II kwartale 2009 r. w Małopolsce zbiorowość **aktywnych zawodowo** liczyła 1432 tys., czyli o 1,0% więcej niż przed rokiem, podczas gdy **biernych zawodowo** - 1177 tys., tj. o 1,8% mniej. W skali roku zbiorowość pracujących zmalała o 1,2% do 1316 tys. osób, a populacja bezrobotnych wzrosła o 34,9% do 116 tys. osób.

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej w II kwartale 2009 r.

Wśród ogółu aktywnych zawodowo przeważali mężczyźni, stanowiąc 53,3%. Według miejsca zamieszkania dominowali mieszkańcy miast (52,6%). W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba aktywnych zawodowo spadła o 62 tys. (4,1%), co było rezultatem zmniejszenia się głównie liczby pracujących (o 60 tys., tj. o 4,4%).

W wyniku tych zmian na rynku pracy liczba osób niepracujących przypadających na 1000 osób pracujących zwiększyła się tak w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, jak i do poprzedniego kwartału. Na 1000 pracujących w II kwartale 2009 r. przypadało 983 niepracujących (w miastach - 1031, na wsi - 929), rok wcześniej - 964, a w I kwartale 2009 r. - 978.

TABL.1 LUDNOŚĆ AKTYWNA I BIERNA ZAWODOWO W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w tysiącach			II kw. 2008= =100	I kw. 2009= =100
OGÓŁEM	2616	2722	2608	99,7	95,8
Aktywni zawodowo	1418	1494	1432	101,0	95,9
pracujący	1332	1376	1316	98,8	95,6
bezrobotni	86	117	116	134,9	99,1
Bierni zawodowo	1198	1229	1177	98,2	95,8

TABL.2 WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w %			+/- w porównaniu z	
			II kw. 2008	I kw. 2009	
OGÓŁEM	54,2	54,9	54,9	0,7	0,0
mężczyźni	61,9	62,3	62,4	0,5	0,1
kobiety	47,7	48,1	48,2	0,5	0,1
Miasta	52,7	53,6	54,2	1,5	0,6
Wieś	55,9	56,4	55,7	-0,2	-0,7
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym	71,5	72,1	72,8	1,3	0,7
15-24 lata	34,3	34,9	31,1	-3,2	-3,8
25-34	86,5	82,9	85,8	-0,7	2,9
35-44	87,7	90,2	90,0	2,3	-0,2
45-54	78,1	77,5	80,1	2,0	2,6
55 lat i więcej	17,1	20,1	20,4	3,3	0,3
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	80,6	82,8	82,6	2,0	-0,2
Policealne i średnie zawodowe	67,2	67,6	70,4	3,2	2,8
Średnie ogólnokształcące	43,9	45,4	43,6	-0,3	-1,8
Zasadnicze zawodowe	67,1	65,4	65,1	-2,0	-0,3
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	19,3	18,4	18,8	-0,5	0,4

Współczynnik aktywności zawodowej, wyrażający udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, wyniósł tyle samo, co w poprzednim kwartale, tj. 54,9% (w Polsce 54,7%), co oznacza, że był on większy o 0,7 pkt proc. niż w II kwartale ub. roku. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość odnotowano wśród mężczyzn - 62,4% (wobec 48,2% u kobiet). W miastach omawiany współczynnik wynosił 54,2% i był o 1,5 pkt proc. niższy do notowanego na wsi.

W przebadanych grupach wiekowych najwyższy współczynnik aktywności zawodowej zaobserwowano u osób w wieku 35-44 lata, wzrósł on o 2,3 pkt proc. w porównaniu z II kwartałem ub. roku, ale spadł o 0,2 pkt proc. w zestawieniu z I kwartałem br.

W Małopolsce współczynnik aktywności zawodowej utrzymał się na najwyższym notowanym poziomie od 2 lat.

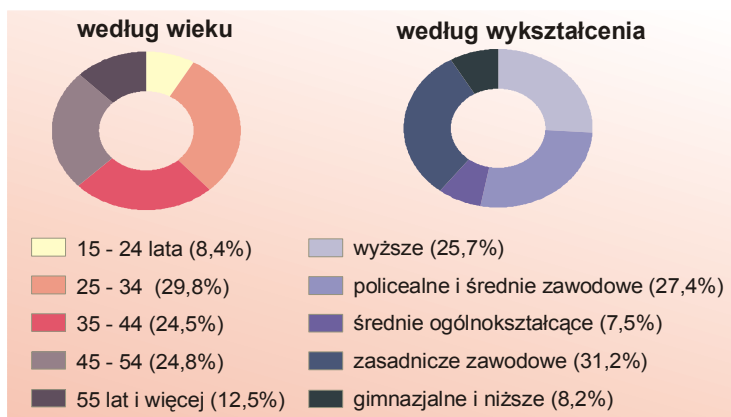
Pracujący

W województwie małopolskim w II kwartale 2009 r. pracowało 1316 tys. osób, tj. 91,9% aktywnych zawodowo. Analogicznie do poprzednich obserwacji więcej było mężczyzn, tj. 53,0%. Udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie pracujących wyniósł 52,0%.

TABL.3 PRACUJĄCY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w tysiącach			II kw. 2008= =100	I kw. 2009= =100
OGÓŁEM	1332	1376	1316	98,8	95,6
mężczyźni	703	749	697	99,1	93,1
kobiety	629	627	619	98,4	98,7
Miasta	700	734	684	97,7	93,2
Wieś	632	642	632	100,0	98,4

Struktura pracujących w II kwartale 2009 r.

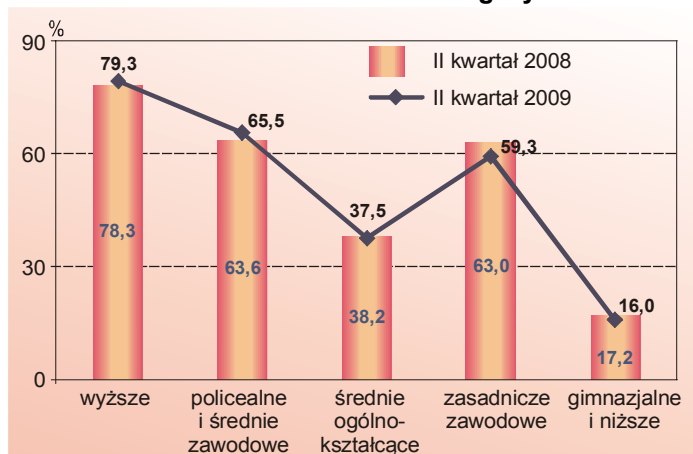
W odniesieniu do II kwartału ub. roku liczba pracujących mężczyzn spadła o 0,9%, a liczba pracujących kobiet - o 1,6%. Pracujących zamieszkałych w miastach było mniej o 2,3%, natomiast na wsi - tyle samo, co przed rokiem.

W porównaniu z poprzednim kwartałem populacja pracujących zmalała niezależnie od płci i miejsca zamieszkania (od 1,3% do 6,9%).

Wskaźnik zatrudnienia, czyli udział

pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, w omawianym okresie wyniósł 50,5% (w kraju 50,4%), tj. mniej o 0,4 pkt proc. niż przed rokiem i o 0,1 pkt proc. niż w poprzednim kwartale. Spadek tego wskaźnika głównie dotyczył populacji mężczyzn.

Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

TABL.4 WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		+/- w porównaniu z II kw. 2008
	w %			I kw. 2009	
OGÓLEM	50,9	50,6	50,5	-0,4	-0,1
mężczyźni	58,7	58,2	57,0	-1,7	-1,2
kobiety	44,4	43,7	44,7	0,3	1,0
Miasta	49,6	49,4	49,2	-0,4	-0,2
Wieś	52,4	51,9	51,8	-0,6	-0,1
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym	67,0	66,3	66,8	-0,2	0,5
15-24 lata	27,8	26,7	24,0	-3,8	-2,7
25-34	82,1	77,4	78,4	-3,7	1,0
35-44	82,7	84,5	85,0	2,3	0,5
45-54	75,0	73,2	75,3	0,3	2,1
55 lat i więcej	16,8	19,4	19,8	3,0	0,4
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	78,3	78,8	79,3	1,0	0,5
Policealne i średnie zawodowe	63,6	61,5	65,5	1,9	4,0
Średnie ogólnokształcące	38,2	39,7	37,5	-0,7	-2,2
Zasadnicze zawodowe	63,0	60,2	59,3	-3,7	-0,9
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	17,2	16,9	16,0	-1,2	-0,9

Natomiast wzrost wskaźnika zatrudnienia, zarówno w ujęciu rocznym, jak i kwartalnym, odnotowano w populacji kobiet. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, spadek tego wskaźnika zaobserwowano tak wśród mieszkańców miast, jak i wsi (patrz: tabl. 4).

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym w omawianym okresie wyniósł 66,8% i tym samym spadł w skali roku o 0,2 pkt proc., ale wzrósł w porównaniu z poprzednim kwartałem o 0,5 pkt proc. Rozpatrując grupy wiekowe, największy spadek notowano wśród osób młodych, w wieku 15-24 lata, zarówno w stosunku do II kwartału 2008 r., jak i do I kwartału 2009 r.

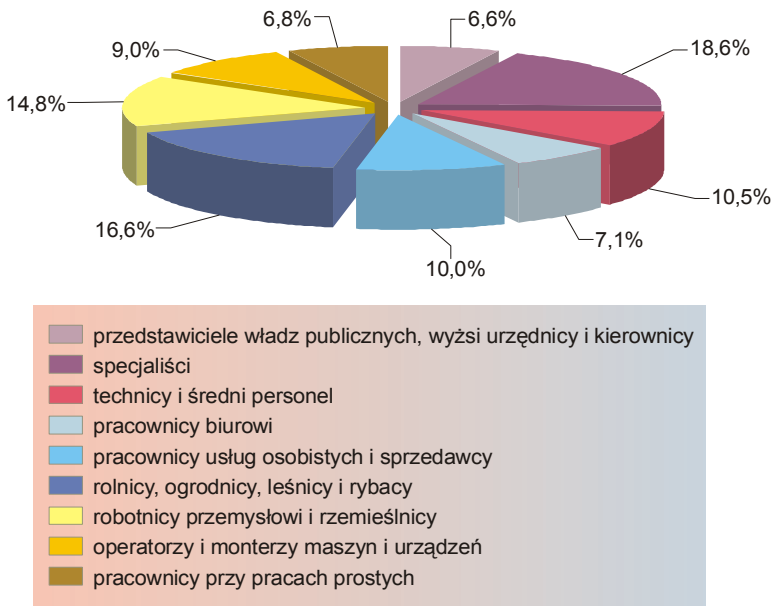
W II kwartale 2009 r. w sektorze prywatnym pracowało 980 tys. osób, tj. 74,5% ogółu pracujących, a w publicznym

336 tys., tj. 25,5%. W ujęciu rocznym w sektorze prywatnym notowano spadek liczby pracujących o 2,4%, a w sektorze publicznym - wzrost o 2,8%.

Podobnie, jak w poprzednich okresach, w strukturze pracujących według statusu zatrudnienia dominowali pracownicy najemni, którzy w liczbie 953 tys. stanowili 72,4% ogółu pracujących (o 0,9 pkt proc. mniej niż przed rokiem). Liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek wzrosła w skali roku z 294 tys. do 298 tys. i stanowiła 22,6% ogółu pracujących. Więcej niż w II kwartale ub. roku było pomagających członków rodzin (wzrost z 62 tys. do 65 tys.) - 4,9% ogółu.

Wśród pracowników najemnych 22,4%, tj. 213 tys. osób posiadało umowę na czas określony, a pozostałe 77,6%, tj. 740 tys. osób - na czas nieokreślony.

Struktura pracujących według grup zawodów w II kwartale 2009 r.

Biorąc pod uwagę pracujących, którzy w ciągu badanego tygodniu przepracowali co najmniej 1 godzinę (1282 tys. osób), ponad 3/4 stanowiły osoby, które pracowały 40 godzin i więcej. Udział mężczyzn, którzy pracowali 40 godzin i więcej w ogólnej liczbie mężczyzn, spełniających kryterium przepracowania co najmniej 1 godziny w badanym tygodniu, wyniósł 81,9%, a analogiczny udział kobiet - 67,7%.

Według kryterium zawodu, najliczniejszą grupę w Małopolsce tworzyli specjaliści - 245 tys. osób oraz

następnie rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy - 218 tys. osób. Wśród specjalistów udział kobiet wyniósł 68,2%. Liczną była również grupa robotników przemysłowych i rzemieślników - 195 tys. osób, wśród których zdecydowanie przeważali mężczyźni, stanowiąc 89,7%.

Bezrobotni

Według ostatnich wyników BAEL w omawianym okresie w Małopolsce zbiorowość bezrobotnych liczyła 116 tys., w tym 69 tys. w miastach i 47 tys. na wsi. Wśród bezrobotnych, w podziale według płci, relatywnie więcej było mężczyzn (56,9%) niż kobiet.

Istotnie, wzrost bezrobocia w skali

roku w większym stopniu dotyczył mężczyzn aniżeli kobiet oraz mieszkańców miast niż wsi (patrz: tabl. 5). W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba bezrobotnych mężczyzn zwiększyła się, a bezrobotnych kobiet - spadła. Natomiast biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, wzrost bezrobocia wystąpił tylko w miastach.

Stopa bezrobocia, liczona jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy, w II kwartale br. według BAEL wyniosła 8,1% (w Polsce 7,9%),

TABL.5 BEZROBOTNI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w tysiącach			II kw. 2008= =100	I kw. 2009= =100
OGÓŁEM	86	117	116	134,9	99,1
mężczyźni	38	53	66	173,7	124,5
kobiety	48	64	50	104,2	78,1
Miasta	44	62	69	156,8	111,3
Wieś	42	55	47	111,9	85,5

tj. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. o 2,0 pkt proc. i z poprzednim kwartałem o 0,3 pkt proc.

TABL.6 STOPA BEZROBOCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w %			+/- w porównaniu z	
				II kw. 2008	I kw. 2009
OGÓLEM	6,1	7,8	8,1	2,0	0,3
mężczyźni	5,1	6,6	8,7	3,6	2,1
kobiety	7,1	9,3	7,5	0,4	-1,8
Miasta	5,9	7,8	9,2	3,3	1,4
Wieś	6,2	7,9	6,9	0,7	-1,0
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym	6,3	8,1	8,4	2,1	0,3
15-24 lata	18,8	22,8	22,9	4,1	0,1
25-34	4,8	6,4	8,9	4,1	2,5
35-44	5,7	6,6	5,6	-0,1	-1,0
45-54	4,0	5,6	5,8	1,8	0,2
55 lat i więcej	1,4	3,5	2,9	1,5	-0,6
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	2,8	4,8	4,0	1,2	-0,8
Policealne i średnie zawodowe	5,3	8,8	7,0	1,7	-1,8
Średnie ogólnokształcące	13,1	11,7	13,9	0,8	2,2
Zasadnicze zawodowe ...	5,8	8,0	8,9	3,1	0,9
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	10,8	8,9	15,0	4,2	6,1

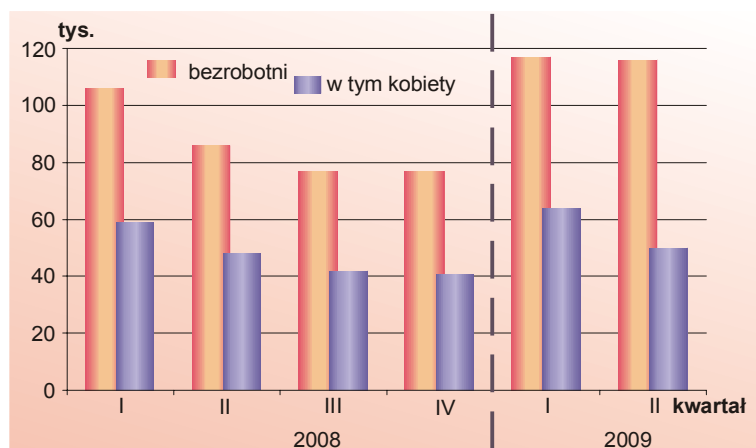
Niższą stopę bezrobocia niż Małopolska miały województwa: mazowieckie (5,2%), pomorskie (5,8%), śląskie (6,3%), łódzkie (6,9%), podlaskie (7,1%) i wielkopolskie (7,5%).

W badanym okresie mężczyźni znaleźli się w gorszej sytuacji na rynku pracy niż kobiety, ponieważ stopa bezrobocia wśród nich była o 1,2 pkt proc. większa. Miernik bezrobocia dla osób mieszkających w miastach był wyższy niż dla mieszkańców wsi o 2,3 pkt proc. W relacji do II kwartału 2008 r. stopa bezrobocia wzrosła niezależnie od płci i miejsca zamieszkania, co ilustruje zamieszczona obok tablica. Sytuacja ludzi młodych na rynku pracy kształtowała się nadal bardzo niekorzystnie. Stopa bezrobocia dla osób w wieku 15-24 lata (22,9%) była prawie 3-krotnie wyższa niż dla całej populacji. W tej najmłodszej grupie wiekowej omawiany wskaźnik wzrósł w skali roku o 4,1 pkt proc.

W ujęciu rocznym stopa bezrobocia wzrosła prawie we wszystkich grupach wiekowych.

Natomiast w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek natężenia bezrobocia w grupie wiekowej (35-44 lata) wyniósł 1,0 pkt proc., a w najstarszej grupie wiekowej (55 lat i więcej) - 0,6 pkt proc. W pozostałych grupach wiekowych stopa bezrobocia wzrosła.

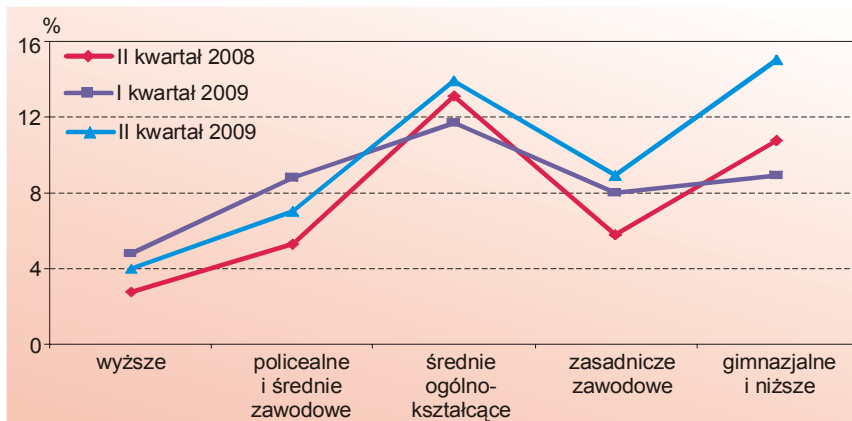
Bezrobocie według BAEL

W II kwartale 2009 r., tak jak w poprzednich okresach, stosunkowo niską stopę bezrobocia zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym - 4,0%. Wysoka stopa bezrobocia cechowała osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (15,0%) oraz średnim ogólnokształcącym (13,9%), z uwagi na brak wyuczonego zawodu.

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, stopa bezrobocia zwiększyła się w skali roku we wszystkich badanych grupach. Największy wzrost wystąpił wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (o 4,2 pkt proc.).

W porównaniu z I kwartałem 2009 r. spadek natężenia bezrobocia dotyczył

osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 1,8 pkt proc.) oraz wyższym (o 0,8 pkt proc.).

W II kwartale br. przeciętny **czas poszukiwania pracy** przez osoby bezrobotne wynosił 12,6 miesiąca. Mężczyźni poszukiwali pracy średnio przez 14,3 miesiąca, tj. o 3,8 miesiąca dłużej niż kobiety. Dla mieszkańców miast czas ten wyniósł 13,1 miesiąca, a wsi - 12,0 miesięcy.

W województwie małopolskim:

- 20 tys. bezrobotnych, czyli 17,2% ogółu, poszukiwało pracy przez okres do 3 miesięcy;
- 33 tys., tj. 28,4% - od 4 do 6 miesięcy;
- 27 tys., tj. 23,3% - od 7 do 12 miesięcy;
- 35 tys., tj. ponad 30% było dotkniętych długotrwałym bezrobociem.

Ta ostatnia grupa (osoby poszukujące pracy 13 miesięcy i więcej) charakteryzowała się przewagą mężczyzn (62,9%) wobec kobiet oraz mieszkańców miast (68,6%) nad mieszkańcami wsi.

Główną przyczyną bezrobocia nadal była utrata pracy. Powód ten wskazało 40,5% tej populacji, tj. 47 tys. osób (przed rokiem 33,7%, a w poprzednim kwartale - 42,7%). Ponadto 30,2% ogółu bezrobotnych, tj. 35 tys. osób reaktywizowało się, a 24,1%, tj. 28 tys. osób usiłowało podjąć pracę po raz pierwszy. Pozostałe osoby dobrowolnie zrezygnowały z pracy.

Podobnie jak w poprzednim okresie, najczęściej bezrobotnych poszukiwało pracy poprzez ogłoszenia w prasie - 81,9%, krewnych i znajomych - 72,4%, biura pracy - 68,1%, a także kontakt z zakładem pracy - 64,7%. (Suma udziałów według metod poszukiwania pracy jest większa niż 100,0% ze względu na to, że badana osoba może zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi.)

Bierni zawodowo

W okresie kwiecień-czerwiec br. w województwie małopolskim było 1177 tys. osób **biernych zawodowo**, tj. 45,1% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju - 45,3%). Wśród nich większość to kobiety - 61,0%. Mieszkańcy miast stanowili 54,0% ogółu biernych zawodowo.

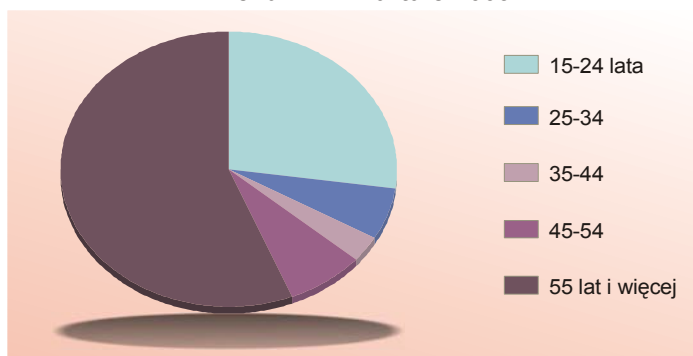
TABL.7 BIERNI ZAWODOWO

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		
	II kwartał	I kwartał	II kwartał		
	w tysiącach		II kw. 2008= =100	I kw. 2009= =100	
OGÓLEM	1198	1229	1177	98,2	95,8
mężczyźni	457	484	459	100,4	94,8
kobiety	741	744	717	96,8	96,4
Miasta	668	690	636	95,2	92,2
Wieś	530	539	540	101,9	100,2

W stosunku do II kwartału 2008 r. omawiana populacja zmalała o 21 tys., tj. o 1,8%, a w porównaniu z poprzednim kwartałem zmniejszyła się o 52 tys., tj. o 4,2%. Wśród biernych zawodowo, podobnie jak w minionych okresach, dominowały osoby w wieku 55 lat i więcej, których było 662 tys., tj. 56,2%. Udział osób

w wieku produkcyjnym wyniósł 43,8% (w II kwartale ub. roku - 45,7%), a osób młodych (w wieku 15-24 lata) - 27,2% (wobec 25,6%). Nadal najwięcej było osób biernych zawodowo z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (46,7% ogółu), co wynikało z braku kwalifikacji do podjęcia pracy, a najmniej - z wykształceniem wyższym (6,3% ogółu).

Struktura biernych zawodowo według wieku w II kwartale 2009 r.

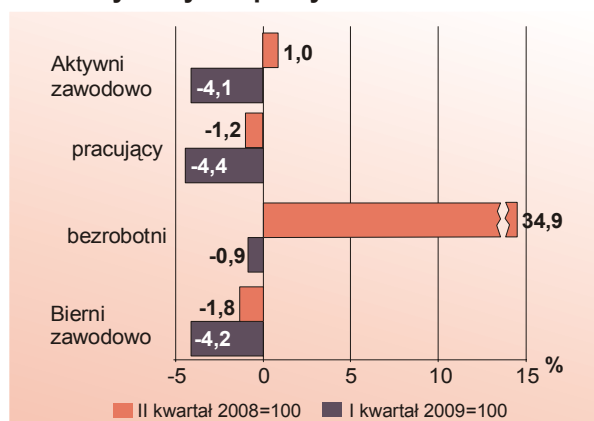
Do głównych przyczyn bierności zawodowej w omawianym kwartale należały w dalszym ciągu: emerytura - jako powód podało ją 42,7% osób nieposzukujących pracy (503 tys.), nauka i uzupełnianie kwalifikacji - 26,1% (307 tys.), choroba - 17,5% (206 tys.) Inne powody osobiste lub rodzinne podało 46 tys. osób, czyli 3,9% ogółu biernych zawodowo nieposzukujących pracy.

Podsumowanie

Wyniki BAEL za II kwartał br. wskazują na dalsze pogorszenie sytuacji na rynku pracy w województwie małopolskim tak w stosunku do roku ubiegłego, jak i do poprzedniego kwartału.

W skali roku przy spadku liczby pracujących odnotowano wzrost liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia, która tym razem była wyższa wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Dla osób w wieku 15-24 lata miernik bezrobocia był prawie 3-krotnie większy niż dla całej populacji. Większe było obciążenie osób pracujących niepracującymi. Spadła liczba osób biernych zawodowo, ale nie dotyczyło to mężczyzn ani osób zamieszkałych na wsi.

Zmiany na rynku pracy w II kwartale 2009 r.

W porównaniu z I kwartałem 2009 r. zaobserwowano m.in.:

- spadek populacji aktywnych zawodowo z powodu zmniejszenia się zarówno liczby pracujących, jak i bezrobotnych,
- nieco większe obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi (bezrobotnymi i biernymi zawodowo),
- obniżenie wskaźnika zatrudnienia (*odwrotna tendencja niż w kraju*),
- większą liczbę bezrobotnych mężczyzn i osób bez pracy zamieszkałych w miastach,
- wyższą stopę bezrobocia,
- mniejszą liczbę osób biernych zawodowo (przy czym na wsi - nieznacznie większą).